

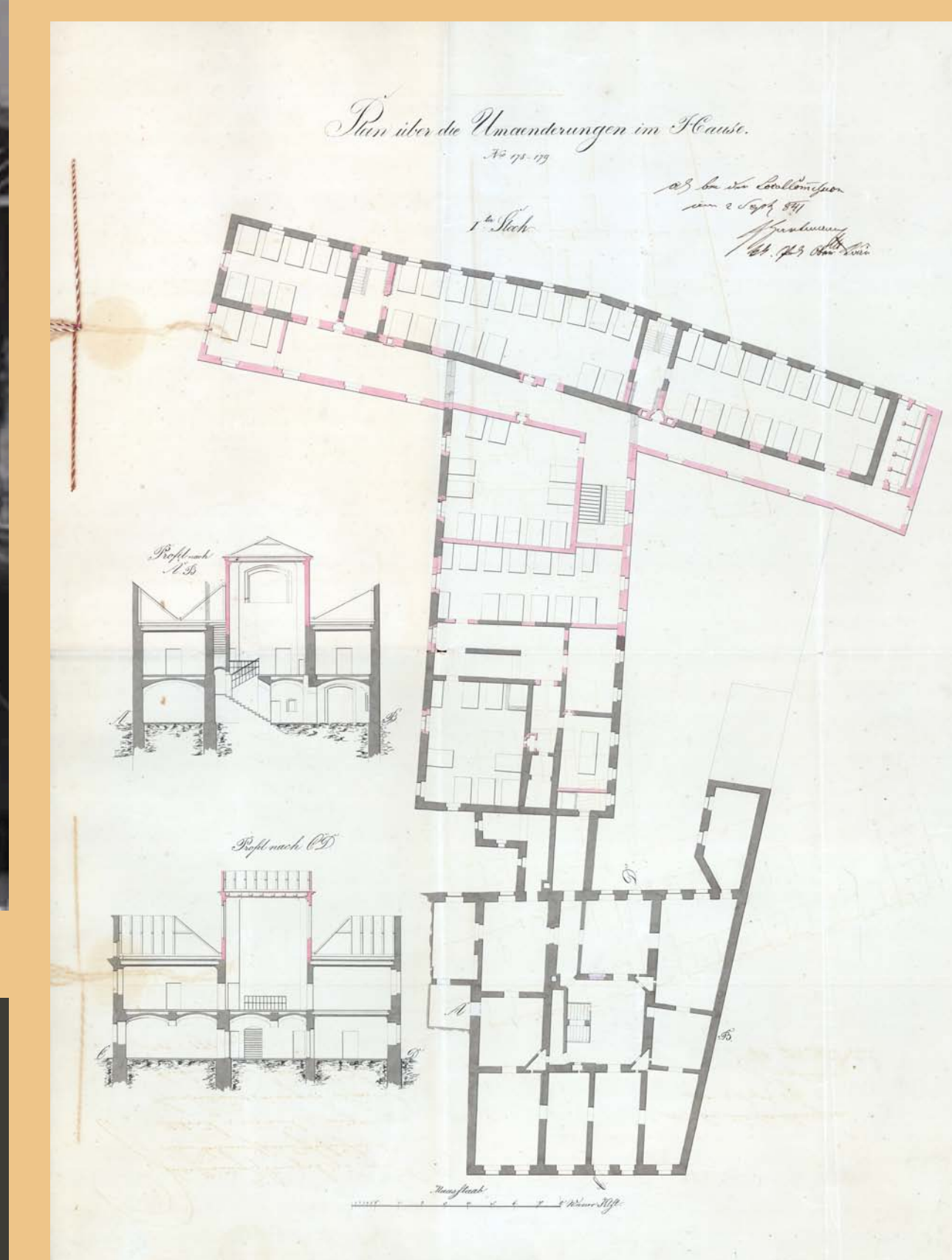
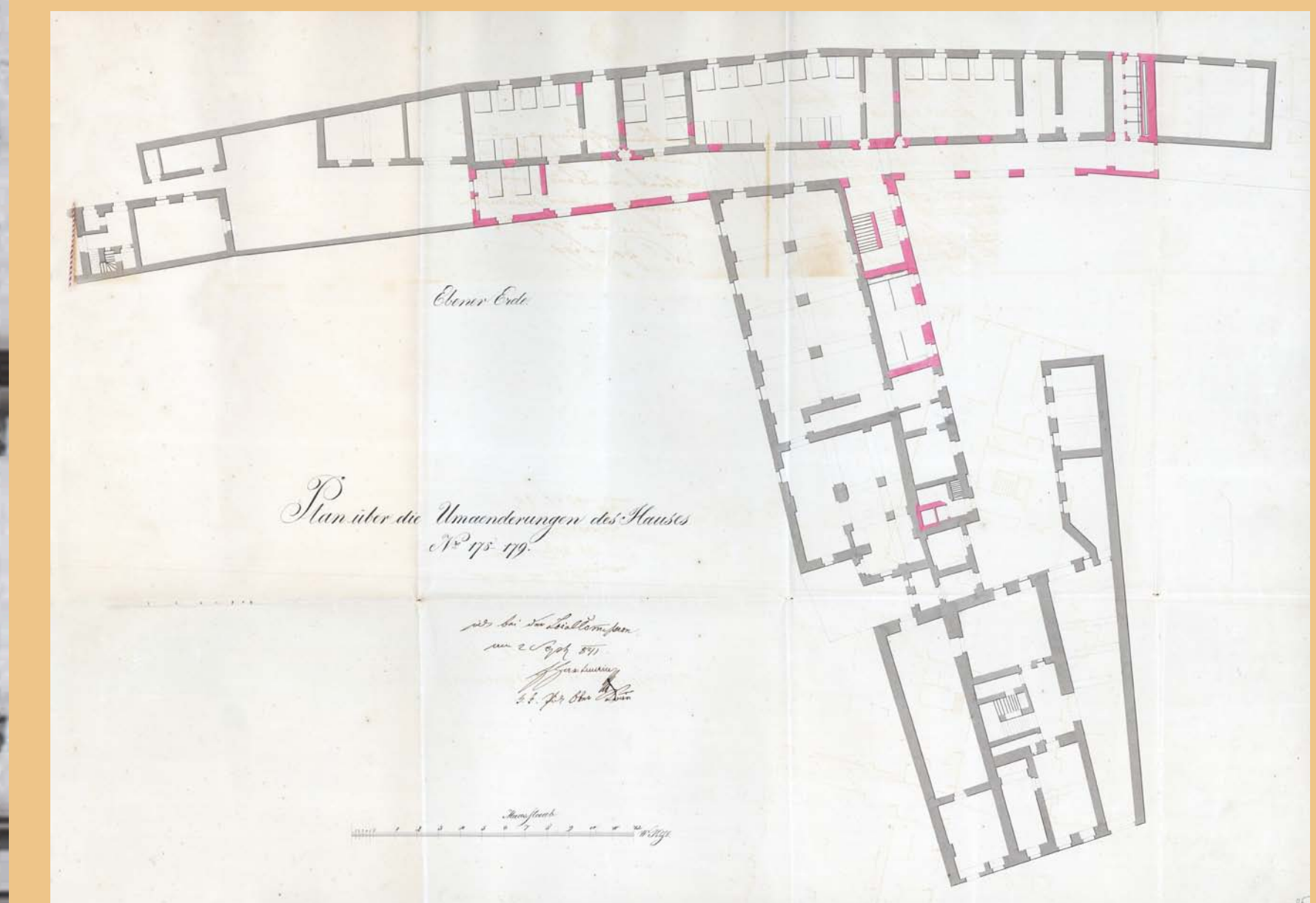
Dům továrníka Johanna Czeikeho

12

Horní náměstí 24, staré číslo popisné 178, demolován v závěru 30. let 20. století, dnes na tomto místě budova na Horním náměstí 170/24; místo ubytování ruského diplomata Joannise Kapodistriase

• Joannis Kapodistrias (1776–1831) na litografované podobizně z 1. třetiny 19. století. Rodák z řeckého ostrova Korfu po absolování studia medicíny na univerzitě v Padově a několika politických postech tehdejšího ruskoturčického protektorátu Sedmihradské republiky nastoupil službu v diplomatickém sboru carského dvora. Byl jedním z klíčových ruských diplomatů účastnících se v letech 1814–1815 Vídeňského kongresu. Za úspěch své mise byl v roce 1816 jmenován státním tajemníkem zahraničních věcí a z toho titulu se účastnil také opavských jednání. Po vypuknutí řeckého povstání proti turecké nadvládě v roce 1821 diplomatické služby opustil a zasazoval se o vznik nezávislého řeckého státu. V roce 1827 byl zvolen jeho prvním prezidentem. Kapodistriasův život předčasně ukončil útok vraha v roce 1831. /Slezské zemské muzeum/

• Stavební plány úprav dispozice, zbudování pavilonového světlíku a rozšíření dvorní zástavby domu staré čp. 178 a 179 zpracované v roce 1841 stavitel Antonem Onderkou pro tehdejšího majitele souboru staveb Josefa Czeikeho. V přízemí dvorní přístavby, navázané k domu v čele parcely spojovacím krčkem, patrná dispozice někdejší skladovny. Zelela nahoře je pak dokumentovaná díl plátenické továrny ustavené v návaznosti na někdejší hradební parkán. Tato část byla později upravena pro další opavská kasárna, která byla po jednom z následných majitelů továrny Alberta von Boullée označována jako Boulovská. /Státní okresní archiv Opava/

• Fotografie uliční fasády někdejšího domu se starým čp. 178, zvyšné o druhé patro a dekorované v duchu historizující architektury druhé poloviny 19. století. Vlevo klasicistní fasáda domu někdejšího celního úřadu, vystavěného mezi roky 1822–1825. Budovy byly demolovány v souvislosti s výstavbou dodnes dochovaného bytového domu s průjezdem, zbudovaného podle projektu opavského architekta Ottý v letech 1937–1940. Fotografie pořízená ve 30. letech 20. století. /Slezské zemské muzeum/

Počátek 19. století přinesl zásadní proměnu podoby zástavby a způsobu jejího využití. V roce 1802 objekt spolu s parcelou od Johanna Erdmanna hraběte z Tenczina zakoupil Josef Pohl. Ten dohromady s domem samotným získal i část tzv. zvingeru, tedy prostoru mezi parkánovou a hlavní hradební zdí, která ohraničovala domovní parcelu od západu. Část městské hradby spolu s domem a další dvorní zástavbou po manželově smrti zdědila Josefa Pohlová, od níž v roce 1806 vše zakoupil fabrikant Johann Czeike. Ten ve dvorní části s využitím objektu někdejší městské skladovny a prostoru demolovaných hradeb nechal nedlouho poté zbudovat svou soustředěnou soukenickou manufakturu, provozovanou v letech 1810–1835. Fabriku od 20. let vedl Johannův syn Josef Czeike, který se stal roku 1826 spoluvlastníkem a v roce 1832 jediným majitelem nemovitosti. Ve 20. letech byl dům vystavěn v čele parcely pouze patrový. V přízemí bychom napočítali tři pokoje a dva kvelby. V patře se pak nacházelo osm samostatných pokojů, trojice komor, jeden kvelb a dvojice kuchyní. Devět místností, tedy značnou část patra, měl za sumu 650 zlatých v pronájmu člen ruské delegace, diplomat Joannis Kapodistrias. Shoda příjmení Kapodistriaova domácího s Czeiky z Badenfeldu zřejmě není náhodná. Johann Czeike (* 1764?) byl pravděpodobně jejich příbuzným, patřil však do té větve rodiny textilních podnikatelů, která neobdržela šlechtický titul.

Ondřej Haničák

Letáčky s mapkou k exteriérové výstavě „Místa paměti“ jsou k dispozici:
- v Turistickém informačním centru Opava
- na recepcích Obecního domu a Domu umění
- v expozici Cesta města
www.opava-city.cz/opavskykongres

• Dům fabrikanta Johanna Czeikeho (staré čp. 178) na indikační skice státního katastru z roku 1836. /Zemský archiv v Opavě/

1820
Opavský kongres
Místa paměti

